

Timföld	14·6263
Vasoxyd	1·4156
Calciumoxyd	0·5067
Magnesiumoxyd	0·0953
Kovasav ($Si O_2$)	19·0782
	35·7221

Ha már most kiszámítjuk, mennyi tiszta kaolinnak felel meg ezen talált 14·6263°/_o-nyi timföld mennyiség: $H_4 Al_2 Si_2 O_8$ képlet szerint, azt találjuk, hogy ezen mennyiség = 36·7791°/_o. Miután az előbbi táblázat 35·7221°/_o mutat ki (víz nélkül?) azt mondhatjuk, hogy az analizált test 36·7791°/_o tiszta kaolin. Az utolsó táblázat több kovasavat tartalmaz, mint a mennyi a kaolinnak megfelelne, ez azonban a fertőzések, vas, mész és magnesia rovására megy.

Az analysis szerint tartalmaz az anyag 40·82°/_o timföldet és 53·24°/_o kovasavat, míg a tiszta kaolin kíván 39·90°/_o timföldet és 46·22°/_o kovasavat.

Budapesten 1882. január 13-án. A m. kir. állami vegyiskérleti átlomás főnöke: Dr. Liebermann Leo s. k. tanár. A másolat hitelével Cherolli Károly s. k. igazgató.

Koch.

6. Sirályok és hattyuk az erdélyi részben. Szamosujvár vidékének madárvilágából két érdekes jelenséget kívánok följegyezni. Egyik azon sirályról szól, melyet 1881 october hó első felében a Szamos folyó környékén ejtettek el 6 társa közül. A vidéken ismeretlen külsejű madarat lovag Montessori János kapitány ur szives volt hozzám küldeni s én pontos meghatározását nem eszközölhetvén, beküldöttem a kolozsvári k. állattani intézetbe, a hol Dr. Daday Jenő ur determinatioja után a Xema minutum Boje (juv.), vagy törpe sirálynak bizonyult.

Érdekesebb vendégeink voltak azonban a f. évi márczius hó 23-án megjelent hattyuk, *Cygnus olor*. Egy helybeli ácsmester a Szamos melletti zöld vetésről „Két nagy libát“ látott a folyó vizére szállani, melyekből egyiket sikerült lelőnie, míg a másik északnak tartva elszállott. A zsákmányul esett „nagy liba“ izletes lakomául szolgált az ácsmesternek, a mennyiben — ugyancsak Montessori kap. ur közbenjárása nyomán — annak egyik szára lábán s néhány nagy evező tollán kívül nem került egyéb része kezeim közé, a melyek azonban elég alapot nyújtottak a determináláshoz. A *Cygnus olor* ritka vendég lévén az erdélyi részek-

ben, egyelőre valamely közeli főuri kert szökevényeinek tartám őket; de miután ezen kérdés eldöntése czéljából a napi lapokban s magán úton tett fölhívásom s illetve kérdezősködéseimre mindeddig útbaigazítást nem kaptam, s miután a hattuk nyári szállásra vonulása épen márczius hó utó felére esik, azt hiszem, bátran tekinthetjük a két vendéget észak lakóinak.

Dr. Mártonfi Lajos.

7. A commensalismus egy érdekes esete. Múlt év őszén a *Polyxenus lagurus* — egy fakéreg alatt élő közönséges Myriopoda — boncztanának tüzetesebb tanulmányozása alkalmával, üvegben nedves fakéregdarabok alatt számos példányt tartogattam s időnként újabb és újabb példányokat bocsátottam közéjük. Az üveg fedőlemezén — különösen ha a napsugarak reásütöttek — igen picziny állatkákat lehetett repdesve látni, melyeket kellő nagyítás alkalmazása mellett igen apró Dipteráknak találtam. Kezdetben nem igen érdekelték, miután a szabadból behozott kéregdarabokon akárhányszor a legkülönbözőbb állat osztályokból találhatunk példányokat, s e kis Dipterák előjvetelét csak később tudtam magannak megmagyarázni némileg.

Boncztani vizsgálataim alkalmával a többféle folyadékban, — melyekben legtöbbször élő *Polyxenus lagurus*t helyeztem el, — igen gyakran eviczkélő Diptera-álczákat is találtam s egy darabig azt hittem, hogy ez álczák csak véletlenségből jutottak a folyadékba; midőn egy alkalommal az állat testének második gyűrűjén a két sorban elhelyezett, felfelé álló szőr között egy az eviczkélő álczákhoz hasonló álczát pillantottam meg, mely haránt irányban ült s teljesen védve volt a nagyobb *Polyxenus lagurus* vastag és többszörösön osztott tollszerű szőrei által. Ez eset következtében figyelmemet határozottan az álczák keresésére irányítottam s még több alkalommal észleltem a *Polyxenus lagurus*on ugyanezen álczákat és mindég ugyanazon testgyűrű szőrei között, fejével hol jobb, hol pedig baloldalra fordulva, de egy példányon állandóan csak egyet.

A *Polyxenus lagurus* életmódjából tudunk annyit, hogy elpusztult állatok maradványaival táplálkozik, de hogy e két állat mily viszonyban van egymással azt kicsiségüknél fogva megfigyelni nem tudtam, hanem csak a fentebbi tapasztalatokból következtethetem s azt hiszem, hogy nem tévedek, midőn azt állítom, hogy a nagyobb *Polyxenus lagurus* második testfízének szőrei között egy részt biztos menedéke van a különben igen picziny, láb- és minden fegyver nélkül való Diptera-ál-